

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 lipca 2018 r.

Pozycja 119

POSTANOWIENIE

z dnia 22 maja 2018 r.

Sygn. akt Ts 27/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.N. i J.S. w sprawie zgodności:

art. 9 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 770, ze zm.) z art. 64 ust. 1-3, art. 21 ust. 1 i 2 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 lutego 2017 r. M.N. i J.S. (dalej: skarżący) wystąpili o zbadanie zgodności art. 9 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 770, ze zm.; dalej: u.p.w.) z art. 64 ust. 1-3, art. 21 ust. 1 i 2 oraz art. 2 Konstytucji.

W myśl art. 9 ust. 2a u.p.w. podmioty, które do 31 grudnia 2015 r. nie złożyły wniosku o wpis do rejestru, uznaje się za wykreślone z rejestru z dniem 1 stycznia 2016 r. Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 2 u.p.w. do czasu rejestracji, nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 2015 r., zachowują moc dotychczasowe wpisy w rejestrach sądowych.

Skargę konstytucyjną wniesiono w związku z następującą sprawą.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: Sąd Rejonowy) z 12 marca 2015 r., GIESCHE S.A. zarejestrowana w dotychczasowym rejestrze handlowym RHB pod numerem 1637, uzyskała wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS).

Wskutek skargi Prokuratora Okręgowego w Katowicach postępowanie to zostało wznowione i zakończone wydaniem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach XIX Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 15 września 2015 r. (dalej: Sąd Okręgowy), mocą którego wykreślono GIESCHE S.A. z KRS. W postanowieniu tym Sąd Okręgowy wyjaśnił, że wniosek o wpis spółki do rejestru złożony został przez skarżących,

którzy podając się za akcjonariuszy GIESCHE S.A., byli nieumocowani i nieuprawnieni do działania w imieniu spółki oraz nie posiadali statusu jej akcjonariuszy ani wierzycieli. Sąd Okręgowy stwierdził, że skarżący powołują się na prawa korporacyjne, które wywodzą z dokumentów akcji nabytych w obrocie historyczno-kolekcyjnym, a dokumenty te nie inkorporują żadnych praw podmiotowych w spółce.

Pismem z 10 grudnia 2015 r. skarżący zainicjowali kolejne postępowanie, wnosząc do Sądu Rejonowego o ustanowienie kuratora dla GIESCHE S.A. Skarżący wyjaśniali, że ustanowiony kurator miał reprezentować spółkę w postępowaniu o wpis do KRS na podstawie jej wpisu w dotychczasowym rejestrze handlowym RHB.

Postanowieniem referendarza sądowego z 3 marca 2016 r. wniosek odrzucono. Skarżący pismem z 21 marca 2016 r., wnieśli do Sądu Rejonowego skargę na orzeczenie referendarza sądowego, wobec czego orzeczenie to straciło moc. Sąd Rejonowy postanowieniem z 14 czerwca 2016 r. odrzucił wniosek skarżących o ustanowienie kuratora.

Postanowieniem Sądu Okręgowego z 24 października 2016 r. oddalono zażalenie skarżących na postanowienie Sądu Rejonowego z 14 czerwca 2016 r. W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zażalenie nie zawiera usprawiedliwionych podstaw, ponieważ wniosek o ustanowienie kuratora złożony został „przez osoby nieumocowane” i „podające się za akcjonariuszy GIESCHE S.A.”, a wniosek o ustanowienie kuratora dla „nieistniejącej osoby prawnej” należało odrzucić.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2018 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi. Skarżący odpowiedzieli na zarządzenie pismem z 14 marca 2018 r.

W ocenie skarżących, art. 9 ust. 2 i 2a u.p.w. naruszył ich prawo własności (art. 64 ust. 1-3 Konstytucji), zasadę ochrony własności i ograniczonej dopuszczalności wywłaszczenia (art. 21 ust. 1-2 Konstytucji) oraz zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

Mając na uwadze art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK, Trybunał przy orzekaniu jest związany zakresem zaskarżenia wskazanym w skardze konstytucyjnej.

2. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK, skarga konstytucyjna powinna zawierać określenie sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego w sprawie zakończonej wydaniem ostatecznego rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Jeżeli zakwestionowany w skardze przepis został zastosowany w sprawie w inny sposób, niż to określają skarżący, to przesłanka określona w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK nie może zostać uznana za spełnioną. Mając na uwadze charakter skargi konstytucyjnej wynikający z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz zasadę skargowości w postępowaniu przed Trybunałem (art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK), powinnością skarżącego jest wykazanie relewantnego związku pomiędzy zakwestionowanym przepisem, naruszonym podmiotowym prawem konstytucyjnym skarżącego oraz sposobem, w jaki zaskarżony przepis naruszył to prawo. Gdy związek ten nie wynika z treści badanej skargi oraz ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie, to brak jest podstaw do nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

2.1. Jako rozstrzygnięcie, którym sąd orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżących określonych w Konstytucji (art. 79 ust. 1 ustawy zasadniczej), skarżący wskazali postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach Wydział XIX Gospodarczy Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) z 24 października 2016 r. Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na dwóch podstawach. Po pierwsze – stwierdził, że wniosek o ustanowienie kuratora dla spółki złożony został przez skarżących, którzy podając się za akcjonariuszy GIESCHE S.A., byli nieumocowani i nieuprawnieni do działania w imieniu spółki oraz nie posiadali statusu jej akcjonariuszy ani wierzycieli. Po drugie – twierdził, że wniosek o ustanowienie kuratora dla „nieistniejącej osoby prawnej” należy odrzucić (art. 199 § 1 pkt 3 w zw. z art. 13 § 2 w zw. z art. 694³ § 2 k.p.c.), gdyż spółka utraciła swoją podmiotowość prawną (art. 9 ust. 2 i 2a u.p.w.). Obie te podstawy były z sobą ściśle związane. Orzekające w sprawie sądy jednoznacznie przesądziły, że skarżącym nie przysługują prawa majątkowe i korporacyjne, na które się powołują.

W ocenie skarżących, do naruszenia ich praw i wolności konstytucyjnych doszło w ten sposób, że sąd, działając na podstawie art. 9 ust. 2 i 2a u.p.w., odrzucił wniosek skarżących o ustanowienie kuratora dla GIESCHE S.A., ponieważ utracił moc wpis spółki w dotychczasowym rejestrze handlowym RHB, a spółka została wykreślona z obecnego Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS), przez co utraciła byt prawny.

Skarżący zarzucają zakwestionowanym przepisom, że pozbawiły ich – jako akcjonariuszy GIESCHE S.A. – praw korporacyjnych i majątkowych w tej spółce.

2.2. Trybunał stwierdził, że zarzut ten jest pozbawiony podstaw, ponieważ orzekające w sprawie sądy jednoznacznie przesądziły, że skarżącym żadne prawa majątkowe i korporacyjne w GIESCHE S.A. nie przysługiwały. Z tego powodu odrzucono wniosek o ustanowienie kuratora, a wcześniej wykreślono spółkę z KRS. W konsekwencji, spółka nie została skutecznie przerejestrowana z rejestru handlowego RHB do KRS w terminie określonym w zakwestionowanych przepisach.

2.3. Ponadto Trybunał przypomina, że wbrew twierdzeniom skarżących spółka uzyskała wpis w KRS – zgodnie z art. 9 ust. 2a u.p.w. – jednak została z niego wykreślona, ponieważ orzekające w sprawie sądy stwierdziły, że skarżącym nie przysługują żadne prawa korporacyjne ani majątkowe w spółce, a skarżący byli nieumocowani i nieuprawnieni do działania w jej imieniu. Konsekwencją tego stwierdzenia było przywołanie zakwestionowanych przepisów przez orzekające w sprawie sądy i odrzucenie wniosku dla „nieistniejącej osoby prawnej”.

3. Trybunał stwierdził, że sposób zastosowania normy prawnej, na podstawie której wydano ostateczne orzeczenie w sprawie objętej badaną skargą, był inny od tego sposobu, który wskazali skarżący.

4. Mając powyższe na uwadze, Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK w zw. z art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącym przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.